

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Зелена економіка та агробізнес»

Рівень вищої освіти:	<u>Другий (магістерський)</u>
Спеціальність:	<u>051 Економіка</u>
Освітня програма:	<u>Бізнес-економіка</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2022-2023 н.р., семестр 2</u>
Курс (рік навчання)	<u>1</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4,5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Наталія Андрусяк
Профайл лектора	https://ket.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/andrusyak-nataliya-oleksandrivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	andrusiak.n@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/enrol/index.php?id=1341

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	формування у здобувачів знань із зеленої економіки, її принципів, концептуально-критеріального базису та векторів розвитку організаційної моделі впровадження зеленої економіки в Україні, з урахуванням інституційних складників та поточних орієнтирів, набуття вмінь використовувати інструментарій та аналізувати індикатори зеленої модернізації, зокрема у агробізнесі.
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none">➤ дослідити передумови та основні поняття зеленої економіки на противагу звичайним бізнес-практикам.➤ визначити умови, які уможливили озеленення економіки.➤ окреслити основні можливості та труднощі в ключових галузях, зокрема в агробізнесі.➤ розглянути приклади національних стратегій і планів, спрямованих на сприяння розвитку зеленої економіки.➤ розкрити зміст міжнародних рамкових документів та ініціатив на підтримку зеленої економіки.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none">➤ здатність генерувати нові ідеї (креативність);➤ здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;➤ здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);➤ здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки;➤ здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку;➤ здатність визначати та розв'язувати економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none">➤ формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.➤ розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.➤ розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.➤ визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.➤ формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семинарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)	Залучені стейкхолдери (спільне проведення аудиту. заняття)
Модуль 1					
Topic 1. Evolution and determinants of the development of the institutional model of resource utilization**	4/2	Resource limitations and environmental threats today. The essence of the transformation of the resource use system. Limits of stability of natural systems. Stages of transition to sustainable development and green economy. Ecological, social and economic aspects of the transition to sustainable development. The content and features of the green economy. People in the green economy. Components of green economy development.	Processing of lecture material. Disclosure of the content of the points of the seminar lesson plan. Answers to thematic questions and tasks. Performance of test tasks. Presentation of the abstract.	4	-
Тема 2. Вихідні терміни та аксіоми зеленої економіки у зв'язку з теорією сталого розвитку.	4*/2	Визначення зеленої економіки та її відмінностей від попередніх парадигм суспільного розвитку. Наукові основи забезпечення сталого розвитку. Принципи формування зеленої економіки. Поняття та класифікація «зеленого» бізнесу. Механізм відтворення компонентів зеленої економіки. Відмінності та головні нововведення концепцій зеленої економіки та зеленого зростання. Проблеми і методи управління сталим розвитком. Мотиваційні інструменти зеленої економіки.	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання задач. Презентація реферату. Ситуативні завдання.	5	+
Тема 3. Міжнародний та національний розвиток зеленої економіки	4/4	Етапи розвитку зеленої економіки у світовому контексті. Міжнародні тенденції розвитку «зеленого» бізнесу в Україні. Зміст міжнародних документів та регламентів даної сфери. Суть Концепція зеленої економіки в міжнародному форматі. Цілі державної політики в «зелених» секторах економіки. Міжнародна політика «зеленого» зростання: оцінка переваг, бар'єрів та рушійних сил. Сутність екологізації економіки України як рушія забезпечення політики «зеленого» зростання на національному рівні. Спроможність національної моделі зеленої економіки України. Орієнтири розвитку інклюзивної зеленої економіки.	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання задач. Презентація реферату.	6	-
Тема 4. Міжнародні процеси зеленої модернізації й екологічного партнерства та місце України в них	4/2	Ключові вектори міжнародної політики України у сфері охорони довкілля. Роль ООН у форматі міжнародної екологічної взаємодії. Зобов'язання України щодо «зеленої» трансформації. Вектори взаємодії визначені у Главі 6 Угоди про Асоціацію Україна-ЄС. Механізми міжнародної співпраці та особливості міжнародної співпраці	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання задач. Презентація реферату.	3	-

		Україна-ЄС. Основоположні Директиви ЄС у галузі охорони довкілля. Сутність технічна допомога ЄС у галузі довкілля.			
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	10	
Модуль 2					
Тема 5. Стратегічні вектори зеленої економіки як необхідної умови суспільного розвитку України	4/6	Визначення поняття та сутності субсидій. Розуміння категорії «продаж квот». Стратегії відповідно до «трьох R» – «скорочення, перероблення, повторне використання» в Україні. «Зелені» державні закупівлі як інструмент зеленої економіки. Нормативно-правове забезпечення «зелених» закупівель. Екологічне маркування та оцінка життєвого циклу. Сутність процедур оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки. Напрями «зеленого» інвестування в Україні. Зелена енергетика як важлива ланка зеленої економіки. Основні завдання розвитку «зеленої» енергетики як базису низьковуглецевої економіки. Базові основи «зелених» трансформацій транспорту. Дематеріалізація як основа «зеленого» виробництва. Екологічне партнерство та добровільні угоди. Сутність «зеленої» модернізації в Україні.	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання задач. Презентація реферату.	9	-
Тема 6. Ключові сегменти, інструментарій та індикатори зеленої модернізації економіки	4/6	Сутність природоресурсного менеджменту в системі секторальної політики «зеленого» зростання. Сутність «озеленення» промисловості. Стале споживання та виробництво. Зелена економіка як основа розвитку інноваційних поселень та екологічного будівництва. Конвергенція та мініатюризація у виробництві та споживанні. Можливі сценарії розвитку сталого споживання та виробництва в Україні. Вимоги щодо «зелених» державних закупівель. Сутність Стратегії екологічно чистого виробництва. Трансфер технологій. Еволюція розвитку системи індикаторів зеленої економіки. Європейська методологія визначення індикаторів зеленої економіки. Оцінка міжнародного та національного досвіду. Результативність визначення індикаторів зеленої економіки для України. Урахування природних факторів в економічній системі. Еколого-економічні оцінки. Обґрунтування потреби в еколого-економічних оцінках.	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання задач. Презентація реферату.	9	-
Тема 7. Методичні підходи до економічної оцінки природних	4/2	Оцінки ресурсу та оцінки середовища. Підходи до економічної оцінки природних ресурсів. Підходи до оцінки змін стану середовища. Економічний ефект від приро-	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на	4	-

чинників, оцінка економічного збитку від порушення середовища		доохоронних заходів. Основні завдання промислової революції та ресурсно-технологічні виклики. Економічні виклики. Організаційні та структурні виклики.	тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання задач. Презентація реферату.		
Тема 8. Агробізнес - складова зеленої економіки України	4/6	Поняття агровиробництва та агробізнесу в зеленій економіці. Передумови змін агробізнесу. Основи агровиробництва в умовах сталого розвитку. Індустріалізований напрям агровиробництва в зеленій економіці. Інституційні і правові проблеми виробництва та реалізації продукції органічного землеробства в Україні. Екологічна сертифікація та маркування готової продукції екологічного землеробства. Оцінка провалів ринку та напрямів активізації розвитку агробізнесу в Україні.	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання задач. Презентація реферату.	10	-
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	10	
Всього за два модулі				70	
Екзамен				30	
Всього за курс				100	

** тема викладається англійською мовою

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

	Поточне оцінювання та самостійна робота										Підсумковий контроль	Сума
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
Кількість балів за змістовний модуль	28					42					30	100
Тема	T1	T2	T3	T4	МК1	T5	T6	T7	T8	МК2		
Кількість балів за тему	4	5	6	3	10	9	9	4	10	10		
В т.ч. активність на семінарських заняттях	3	4	5			7	7	3	8			
самостійна робота	1	1	1			2	2	1	2			

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА*

1. Андрусак Н.О. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 «Економіка». Умань, УНУС. 2022.

2. Андрусак Н.О. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для студентів денної форми навчання спеціальності 051 «Економіка». Умань, УНУС. 2022.

3. Андрусак Н.О. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 051 «Економіка». Умань, УНУС. 2022.

4. Андрусак Н.О. Зелена економіка та агробізнес. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Зелена економіка та агробізнес» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка.
<https://moodle.udau.edu.ua/enrol/index.php?id=1341>.

Базова

- «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій): підручник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с.).
- Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні : навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін. ; за наук. ред. Т.П. Галушкіної. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 154 с.
- Кваша Т. К., Мусіна Л. А. Вимірювання зеленого зростання в Україні: концепції, системи індикаторів, досвід формування та перспективи застосування // монографія/ТК Кваша, ЛА Мусіна. – 2015. – 280 с.
- Потапенко В.Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої» економіки : монографія / В.Г.Потапенко; за наук. ред. д.е.н., проф. Є.В. Хлобистова. – Київ:НІСД, 2012. – 360 с.
- Зелена стратегія регіону / [Буркинський Б.В., Галушкіна Т.П., Реутов В.Є. та ін.]; за наук. ред. Б.В. Буркинського, Т.П. Галушкіної. – Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2011. – 345 с.
- Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 654 с.
- Коненко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник/ О.Ю.Коненко.- К.: ДП «Прінт Сервіс», 2016. – 109 с.
- Буркинський Б. В. «Зелена» економіка крізь призму трансформаційних зрушень в Україні : монографія / Б. В. Буркинський, Т. П. Галушкіна, В. Є. Реутов ; Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України. – Одеса : Підприємство Фенікс, 2011. – 348 с

Допоміжна

- Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unep.org/greeneconomy>).
- UNEP (2010), “Green Economy Developing Countries Success Stories [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unep.org/.../greeneconomy_successstories
- European Commission, Environment Directorate-General, general [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_en.htm

*Повна інформація міститься у навчально-методичних матеріалах курсу